

Fitxa de Fons

Títol: Fons Josep Pi i Pasqual

Acrònim: TomP

Data/es: Segles XIX-XX

Volum i suport: 12 capses d'arxivador

Localització:

Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí
(Centre de Documentació)

Carrer d'Ullà, 27-31

17257 Torroella de Montgrí

Tel: 972 755 180

Correu: cdd.canquintana@torroella-estartit.cat

Enllaç (IFMuC): <http://ifmuc.uab.cat/collection/TomP>

Presentació del volum 3 d'IFMuC, corresponent als fons TomB, TomP i TomR del Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí, 29 de maig de 2009. A la taula: Antoni Roviras, director del Museu de la Mediterrània, Marta Grassot, autora del llibre, i Josep Maria Gregori, director del projecte IFMuC

Productors

Josep Pi i Pasqual.

Història arxivística

El fons va ingressar l'any 1986 en el que aleshores era l'Arxiu Històric de Torroella de Montgrí gràcies a una donació del metge Jaume Pi i Figueras, amb segona residència al Pals.

Abast i contingut

El fons conté un total de 476 composicions de les quals 467 són obra de Josep Pi mentre les nou restants corresponen a arranjaments d'obres d'Alonso, Mercadante, i Torroba, entre d'altres. El fons acull composicions per a balls de festa: 44 valsos, 28 masurques, 25 pericons, 8 rigodons, 23 valsos-jotes, 30 xotis, 31 masurques, 13 foxtrots, 9 one-steps, 8 tangos, 8 fantasies, 4 javes, 3 americanes, 2 two-steps, 2 llancers, 1 simfonia, 1 pilée, i 42 balls sense especificació de la seva tipologia; també conté 31 sardanes per a cobla i 55 per a piano, 23 obres de gènere popular vocal —13 caramelles, 8 cuplets i 2 estudiantines— i una cançó per a veu i piano.

En aquest fons s'hi fa palesa la influència de la música indiana de finals del segle XIX. Amb l'anada de molts catalans a les colònies americanes, arribà a Catalunya una important influència de l'estil americà, que en el cas de la música es reflectí amb claredat en el gènere popular de la música de ball. L'inventari acull nombrosos foxtrots, llancers, pericons, javes, tangos, one-steps, two-steps i el mateix ball titulat «americana». Entre alguns dels títols de balls hi apareixen noms com *Fox trot Festa Indiana*, *Java Sol Argentino*, *Pericon Nueva Yor* o *Tango americà Sol Argentí*.

Tal i com succeeix amb el Fons Rigau, el repertori del Fons Pi també fa palesa la influència de la sarsuela. El fons acull l'obra de Francisco Alonso *Java del Mareo* de la sarsuela *Las Lloronas*, el *Tango del soldadito* inspirat en la sarsuela *Luisa Fernanda* de Federico Torroba, o el mateix vals compostat per ell mateix sota el títol *Vals de la opereta Blanca Luna*. De fet, la gran majoria es conserven en castellà, i, sovint, poden evocar tant la tradició americana com la tradició castellana del *genero chico*.

El repertori compositiu del Fons Pi comprèn també música de concert per a un model d'orquestra popular característica del primer terç del XX. Tal i com relata J. Sardà-Vila, el compositor Albert Cotó va crear a l'últim quart del segle XIX l'orquestra anomenada de Festa Major integrada per 11 músics: 1 Flauta, 2 Clarinets, 2 Trompetes o Cornetins, 1 Fiscorn, 2 Violins primers, 1 Violí segon, 1 Viola i 1 Contrabaix. Aquesta paleta instrumental és molt similar a la que Pi ofereix en les seves sis fantasies per a fiscorn i orquestra, i a les de dues per a flautí i clarinet. El fons contempla també la presència de música coral: caramelles, estudiantines i diverses cançons de caire popular. Servem la notícia d'una Missa que escriví per a 3 veus, cor i orquestra, tot i que l'obra no s'hagi conservat.

Instrumentes de descripció

Sense inventari previ.

Regles o convencions

Guia pel tractament i descripció dels documents musicals del projecte IFMuC de la UAB.

Autoria i data/es

La confecció del fitxatge d'aquest fons musical el va iniciar i completar Marta Grassot i Radresa entre els anys 2002 i 2006. Entre 2007 i 2008 en va dur a terme l'ordenació definitiva. El març de 2009 veure la llum l'edició impresa del catàleg del fons sota el patrocini de la Subdirecció General d'Arxius del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Fonts

GRASSOT I RADRESA, Marta. *Inventaris dels fons musicals de Catalunya. Volum 3: Fons del Museu de la Mediterrània de Torroella de Montgrí (I)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, 2009.- Arxius i documents. Eines de recerca, núm. 6.

Bibliografia

- ALBERT I RIBES, Lluís, et al. *Cobla orquesta Montgrins. Cent anys al Servei de la música 1884-1984*. Girona: Diputació de Girona, 1985.
- ALBERT I RIBES, Lluís. *Sardanes vuitcentistes. Esbós històric*. Girona: Diputació de Girona, 1980.
- AYATS, Jaume et al. *Córrer la sardana: balls, joves i conflictes*. Barcelona: Rafael Dalmau, 2006.
- CAPMANY, Aureli. *La sardana*. Barcelona: Selecta, 1948.
- CASTELLS, Josep. "Torroella i la sardana, l'avi Barretó i Pere Rigau", *Llibre de la Festa Major*, Torroella: Casadevall, 1928.
- CASTELLS, Josep. "Torroella i la sardana, l'avi Barretó i Pere Rigau", *Llibre de la Festa Major*, Torroella: Casadevall, 1929.
- CIVIL I CASTELLVÍ, Francesc. *El fet musical a les comarques gironines en el lapse de temps 1800-1936*. Girona: Pla Dalmau, 1970.
- GIL I MEMBRADO, Tomàs. *Vademècum sardanístic*. Santa Coloma de Farners. GISC. Col·lecció Mos, Vol. XVI. 2003.
- GRAHIT I GRAU, Josep. *Recull sardanístic: autors, sardanes, cobles*. Girona, 1916.
- RIERA I VINYES, C. et al. *Diccionari d'autors de sardanes i de música de cobla*. Santa Coloma de Farners: Som, 2002, 2ª ed.
- SARDÀ-VILA, J. "Curiosidades musicales", *Guia del sardanista. Publicación folklórica*, Any II, Num 67. Barcelona: Impremta Montserrat, 1946.